

2. 12. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Tichá společnost - práva a povinnosti tichého společníka

Společnost občanského práva a tichá společnost jsou instituty závazkového práva zakotvené vedle sebe v občanském zákoníku. Výrazným společným znakem, který je odlišuje od většiny ostatních závazků, je skutečnost, že společnost občanského práva ani tichá společnost nejsou založeny na principu protiplnění a protichůdném zájmu smluvních stran. Jejich podstatou je spolupráce smluvních stran za účelem dosažení společného účelu; tento aspekt se promítá mj. v zakotvení práva společníků na informace. Společným znakem je rovněž absence právní subjektivity, byť pojem „společnost“ může být v tomto směru zavádějící.

Úpravu obou závazků dále přiblížilo i upuštění od obligatorní písemné formy, kterou pro smlouvu o tiché společnosti vyžadoval obchodní zákoník. Podíváme-li se totiž na podstatu společnosti občanského práva a tiché společnosti, zjistíme, že tichá společnost je jen zvláštním druhem společnosti občanského práva. [1]

Společné řazení společnosti a tiché společnosti v zákoně a v publikacích je dáno spíše nesnadností jejich začlenění kamkoli jinam v současném systému zvláštní části závazkového práva než skutečnou podobností těchto smluvních typů. [2]

Tichá společnost je upravena ve čtvrté části zákona č. [89/2012](#) Sb., Občanský zákoník (dále jen „OZ“), a to konkrétně v části upravující relativní majetková práva. Podle ustanovení § 2747 odst. 1 OZ se tichou společností rozumí smluvní vztah mezi podnikatelem a tichým společníkem založený smlouvou o tichém společenství. Touto smlouvou se „tichý společník zavazuje k vkladu, kterým se bude podílet po celou dobu trvání tiché společnosti na výsledcích podnikání podnikatele, a podnikatel se zavazuje platit tichému společníkovi podíl na zisku“ [3]. „Tichá společnost může být ujednána i k účasti tichého společníka jen na provozu některého ze závodů podnikatele.“ [4]

Podle § 1724 účastníci smlouvy jejím uzavřením projevují vůli zřídit mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy. V úpravě svých smluvních vztahů jsou limitováni jen nepatrně – podle § 1 odst. 2 platí, že nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona, tj. jeho dispozitivních ustanovení; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti. Smlouva je mezi účastníky uzavřena, jakmile si ujednali její obsah, přičemž tímto obsahem dle § 1746 musejí být, jde-li o smlouvu zákonem upraveného typu, podstatné náležitosti smlouvy stanovené v základním ustanovení tohoto typu smlouvy. Platí tedy, že abychom mohli na smlouvu účastníků pohlížet jako na smlouvu o tiché společnosti, musí splňovat co do svého obsahu náležitosti stanovené OZ. [5]

Povahu smlouvy o tichém společenství charakterizoval Nejvyšší soud svým rozhodnutím ze dne 23. 8. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1733/2010 následovně: „V daném smluvním typu se tichý společník účastní na podnikání podnikatele pouze svým majetkovým vkladem, za jehož využití se podnikatel zavazuje poskytnout tichému společníkovi podíl na zisku, tichý společník se naopak zavazuje, že kromě poskytnutí vkladu se bude podílet i na ztrátě, jestliže podnikání podnikatele nepřinese zisk, ale ztrátu. Na rozdíl od úvěrové smlouvy je tedy vztah obou smluvních stran dynamický, tichý společník nemá předem zajištěn přínos ze své investice do podnikání podnikatele, nýbrž jeho zisk, popř. ztráta,

jsou závislé na výsledcích podnikání. Základní ustanovení chápe tichého společníka jako investora kapitálu, neboť podstatou smluvního typu je poskytnutí vkladu podnikateli a podílení se tímto vkladem na podnikání. Zákon tedy nevyžaduje ani nepředpokládá, že se tichý společník bude podnikání přímo účastnit, nýbrž omezuje jeho účast na poskytnutí vkladu.“

Ustanovení o tiché společnosti navazuje na ustanovení § 673 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, stanovuje základní závazky obou smluvních stran. Tichý společník, jímž může být jakákoli fyzická nebo právnická osoba bez ohledu na to, zda je podnikatelem, má povinnost poskytnout vklad podnikateli, který je druhou stranou smlouvy. Podnikatel má na oplátku povinnost vyplácet tichému společníkovi podíl na zisku. [\[6\]](#)

Povinnosti tichého společníka

Hlavní povinností tichého společníka, která vyplývá z ustanovení § 2748 OZ je předat podnikateli předmět vkladu. Nejčastějším předmětem vkladu tichého společníka bývají především peněžní prostředky, ale vkladem tichého společníka do tiché společnosti mohou být také nemovitě věci, movité věci, právo, jiná majetková hodnota, kterou může společnost využít pro svojí podnikatelskou činnost nebo něco jiného.[\[7\]](#) Z výše uvedeného vyplývá, že vkladem tichého společníka může být jakákoliv majetková výhoda v penězích ocenitelná. Není třeba, by tichý společník byl původním vlastníkem vkladu stačí, když vklad učiní za něho osoba třetí. [\[8\]](#)

V souladu s ustanovením § 2748 odst. 1 OZ je tichý společník povinen předat podnikateli předmět vkladu bez zbytečného odkladu po vzniku tiché společnosti, nebo mu s ním umožní nakládat. Je-li předmětem vkladu nemovitá věc, nabývá k ní podnikatel na dobu trvání tiché společnosti užívací a požívací právo. Je-li předmětem vkladu něco jiného, má se za to, že podnikatel nabyt k předmětu vznikem tiché společnosti vlastnické právo. [\[9\]](#)

Další z povinností tichého společníka je povinnost podílet se jak na zisku, tak na ztrátě v podnikání. Výše v jaké se tichý společník podílí na zisku nebo ztrátě může být určena ujednáním mezi stranami, výši určené vzhledem k vkladu, zavedenou praxí mezi stranami nebo zvyklostmi. Zákon kogentně stanoví v ustanovení § 2751 odst. 1 OZ, že k ujednání, které stanovuje podíl tichého společníka pouze na zisku, a nikoliv na ztrátě, se nepřihlíží.[\[10\]](#) Z ustanovení § 2751 odst. 1 OZ dále vyplývá, že tichý společník ručí za ztrátu jen do výše svého vkladu. Vklad tichého společníka se o ztrátu poníží a ten nemá povinnosti tento rozdíl doplnit. Pokud je tichému společníkovi vyplacen podíl na zisku a v následujícím období vznikne podnikateli ztráta, nemá tichý společník povinnost vracet již vyplacený zisk a z něj dorovnat rozdíl mezi vkladem před a po započtení ztráty.[\[11\]](#) Vzhledem k tomu, že zde panuje smluvní volnost mohou se strany v rámci tohoto ustanovení dohodnout i jinak. Tichý společník může být smlouvou zavázán dorovnat původní vklad o vzniklou ztrátu nebo například vklad dorovnat do smlouvou stanovené výše. Doplněním vkladu může tichý společník odvrátit zánik tiché společnosti podle § 2754 odstavce 2 písmene a) OZ. Dle tohoto ustanovení tichá společnost zrušuje, pokud podíl tichého společníka na ztrátě dosáhne výše jeho vkladu. Tichý společník, pokud se chce vyhnout zániku tiché společnosti, musí uhradit svůj podíl na ztrátě nebo doplnit vklad.[\[12\]](#)

Dále má tichý společník povinnost ručit za závazky podnikatele ve dvou případech vymezených v ustanovení § 2750 OZ. V těchto dvou případech, může tichý společník ručit i nad rámec svého vkladu.

První případ, kdy tichý společník ručí za dluhy podnikatele neomezeně, nastává, pokud je jméno tichého společníka obsaženo v ve jménu nebo obchodní firmě podnikatele. V tomto případě výše vkladu tichého společníka nehraje roli v rámci podílu na ztrátě, jelikož jak již bylo zmíněno, tichý společník ručí za dluhy podnikatele neomezeně tedy celým svým majetkem.[\[13\]](#) Podobné ustanovení nalezneme v rámci úpravy komanditní společnosti, kde komanditista ručí omezeně za dluhy

komanditní společnosti, ale jen pokud není jeho jméno uvedeno v obchodní firmě.[14]

Druhý případ, kdy tichý společník ručí za dluhy podnikatele, nastává, pokud tichý společník prohlásí osobě, se kterou podnikatel jedná o uzavření smlouvy, že podnikají oba společně. V takovém případě tichý společník neručí neomezeně za všechny dluhy podnikatele, ale pouze za dluhy vyplývající z předmětné smlouvy, o které podnikatel jednal. Tuto skutečnost nalezneme v ustanovení § 2750 odst. 3 OZ.[15] Prohlášení tichého společníka musí být učiněno před uzavřením smlouvy, ale pouhé prohlášení nestačí, tichý společník musí vzbudit ve třetí osobě, se kterou je uzavírána konkrétní smlouva, dojem, že s podnikatelem podnikají společně.[16]

Společníci společnosti jsou při naplňování společenské smlouvy vázáni povinnostmi jednat v zájmu a dosažení cílů společnosti, přičemž musí přihlížet k oprávněným zájmům a právům ostatních společníků. Tato povinnost loajality vychází z obecné úpravy chování společníků podle OZ, např. ustanovení § 2726 OZ zakazuje společníkovi činy škodlivé pro společnost. V ustanovení § 2727 odst. 1 OZ je dále upraven zákaz konkurence, kdy společník nesmí bez souhlasu ostatních společníků jednat na vlastní či cizí účet v konkurenčním zájmu. Pakliže smlouva o tiché společnosti neobsahuje povinnost zachovávat mlčenlivost, použijí se pro ochranu podnikatele obecné zásady zákazu zneužití práva. I když se tichý společník na podnikání přímo nepodílí, je v rozporu s povahou tiché společnosti, aby volně nakládal s interními informacemi.

Práva tichého společníka

Společně s podílem na ztrátě je i podíl na zisku typovým znakem smlouvy o tiché společnosti. Výše podílu na zisku či ztrátě není obligatorní náležitostí smlouvy. Nejčastěji je určena procenty či zlomkem. U tichého společníka se výše podílu na zisku určuje z čistého zisku. Čistým ziskem rozumíme zisk po zdanění. Pro určení výše podílu je klíčová účetní závěrka. Pokud podnikatel při svém podnikání, na kterém tichý společník svým vkladem participuje, dosáhne zisku, je povinností podnikatele vyplatit tichému společníkovi podíl na zisku, a to do třiceti dnů od vyhotovení účetní závěrky.[17] Byl-li tichému společníkovi podíl na zisku již vyplacen, není povinen jej při pozdější ztrátě vracet. [18]

Tichý společník by neměl mít možnost zasahovat, do podnikání podnikatele nestanoví-li smlouva o tichém společenství jinak. Ovšem pro dohled nad svou investicí je tichému společníku zákonem přiznaná kontrolní oprávnění.

Dle ustanovení 2749 odst. 1 OZ platí, že tichý společník má právo nahlížet do obchodních dokladů a účetních záznamů podnikatele. K ujednání, které toto právo omezuje nebo vylučuje, se nepřihlíží, osvědčí-li tichý společník rozumný důvod domnívat se, že obchodní doklady a účetní záznamy nejsou vedeny správně nebo poctivě. [19]

Podnikatel vydá tichému společníkovi stejnopis účetní závěrky bez zbytečného odkladu po jejím vyhotovení a případném schválení, je-li vyžadováno; k opačnému ujednání se nepřihlíží.[20]

Pokud podíl tichého společníka na ztrátě dosáhne výše jeho vkladu, dojde ke zrušení tiché společnosti, pokud ovšem tichý společník uhradí podíl na ztrátě nebo doplní vklad, nedojde ke zrušení. Z výše uvedeného vyplývá, že má tichý společník právo předejít zániku tiché společnosti uhrazením ztráty nebo doplněním vkladu. Podnikatel nemůže tento způsob odvrácení zániku tiché společnosti odmítnout. Ovšem tichý společník se k tomuto způsobu musí uchýlit bez zbytečných průtahů a odkladů, potom co se o ztrátě dozví z účetní závěrky.

JUDr. David Řezníček, LL.M., Ph.D.,
advokát

Mgr. Tereza Randlová

REZNICEK & CO.

[Řezníček & Co. s.r.o., advokátní kancelář](#)

Krajinská 281/44
370 01 České Budějovice

Tel.: +420 386 323 247
e-mail: reznicek@reznicek.com

[1] JOSKOVÁ, Lucie. Tichá společnost - zvláštní druh společnosti občanského práva. Právní rozhledy, 2018, č. 17, s. 581-584

[2] Kožiak, J.in Bejček, J., Šilhán, J. a kol. Obchodní smlouvy. Závazky v podnikání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 481

[3] § 2747 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[4] § 2747 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[5] MACEK, Jiří. § 2747 [Základní ustanovení]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1272, marg. č. 6

[6] § 673 odst. 1 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník - Smlouvou o tichém společenství se zavazuje tichý společník poskytnout podnikateli určitý vklad a podílet se jím na jeho podnikání a podnikatel se zavazuje k placení části čistého zisku po odečtení povinného přídělu do rezervního fondu, je-li podnikatel povinen tento fond vytvářet, vyplývající z podílu tichého společníka na výsledku podnikání. Ve smlouvě o tichém společenství musí být dohodnutý rozsah účasti tichého společníka na zisku a ztrátě stejný.

[7] KADLEC, Ing. Michal. Tichý společník s. r. o. [online]. Praha, 2020, 2. 1. 2020 [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/tichy-spolecnik-s-r-o/>

[8] MACEK, Jiří. § 2748 [Předmět vkladu]. In: HULMÁK, Milan a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055 3014). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1277

[9] § 2748 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[10] § 2751 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[11] § 2751 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[12] NOSKOVÁ, Tereza. Tichá společnost - práva a povinnosti smluvních stran: Diplomová práce. Diplomová práce [online]. Praha, 2019, 7. 3. 2019 [cit. 2022-04-09]. Dostupné >>> [zde](#).

[13] NOSKOVÁ, Tereza. Tichá společnost - práva a povinnosti smluvních stran: Diplomová práce. Diplomová práce [online]. Praha, 2019, 7. 3. 2019 [cit. 2022-04-09]. Dostupné >>> [zde](#).

[14] § 118 odst. 2 zákona č. 90/202 Sb. [o obchodních korporacích 90/2012 Sb.

[15] § 2750 odst. 3 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[16] NOSKOVÁ, Tereza. Tichá společnost - práva a povinnosti smluvních stran: Diplomová práce. Diplomová práce [online]. Praha, 2019, 7. 3. 2019 [cit. 2022-04-09]. Dostupné >>> [zde](#).

[17] § 2752 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník a

[18] § 2753 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[19] § 2749 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[20] § 2749 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční - judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)

- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)